

Cosmic

Nu har Cosmic rullat i drygt två månader. En stor förändring som har varit en utmaning för oss alla. Många frågetecken finns fortfarande om hur en del saker är tänkta att fungera och hur vi ska förhålla oss till de mallar vi har att dokumentera i. Glöm inte att titta på vår [hemsida](#) under Cosmic och MittVaccin för aktuella rutiner och Frågor och Svar. Arbetet fortsätter.

Tack för tålamod och uthållighet! Imponerande hur ni har fortsatt att kämpa på, klurat, frågat, provat och delat med er av lösningar och idéer.

Bra jobbat allihopa!

*Centrala barnhälsovårdsenheten
Camilla och Leif*

Länsamningsgruppen - Är du extra intresserad av amning?

Kom och var med i Länsamningsgruppen! Vi behöver fler BHV-sjuksköterskor.

Syftet är att all personal ska ha ett samstämt omhändertagande i kontakt med blivande och nyblivna föräldrar. I gruppen finns representanter från hela vårdkedjan MHV, förlossning, BB, neonatalvård, amningsmottagningen och BHV inom Region Örebro Län.

*Camilla Lyxell
Verksamhetsutvecklare*

Ny adress

Från och med 21 januari 2025 finns vi i nya Regionhuset. Ny adress till oss blir Klostergatan 23, plan 6, Örebro.

Centrala barnhälsovården

Innehåll

Cosmic.....	1
Länsamningsgruppen – Är du extra intresserad av amning?	1
Ny adress	1
Vattkopsutredning	2
Kikhosta	2
RS-virus	3
Tveksamma föräldrar till vaccinationer i barnvaccinationsprogrammet	4
Remittering till logopedmottagningarna	5
Uppgifter om tolk i Cosmic	5
Remissvar från logopedmottagningen USÖ	5
Barn som barnhälsovården särskilt behöver uppmärksamma	6
Psykologmottagningen	7
Beställning av material	7
Kommande digital utbildning i vår – En förälder blir till	7
Vårens gruppträffar	8
Introduktionsutbildning till dig som nyanställd	8

Vattkoppsutredning

Folkhälsomyndigheten har skickat in förslag till Regeringen om att införa vattkoppsvaccination i barnvaccinationsprogrammet. Nu ligger det för handläggning hos Regeringen.

Kommentar: Inte troligt att vattkoppsvaccination införs före 2026.

Kikhosta

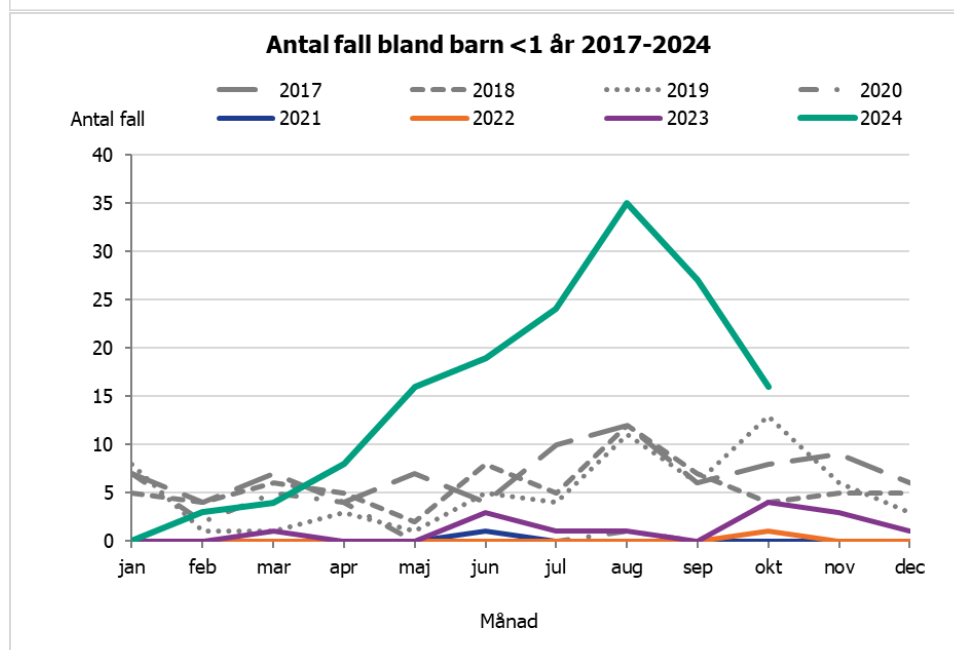
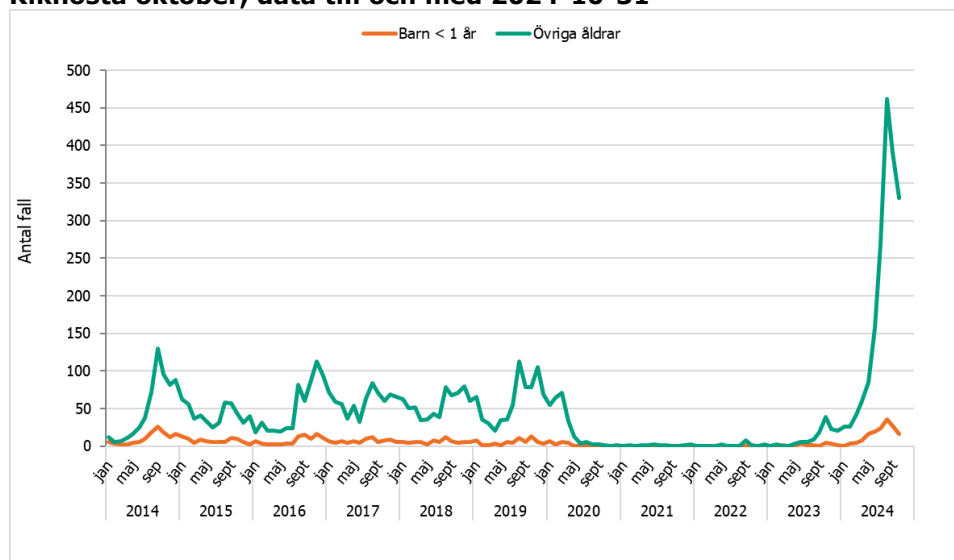
Sedan april har antalet fall av kikhosta ökat, och nu pågår en stor spridning av sjukdomen i Sverige. Kikhosta är en mycket allvarlig sjukdom för små barn. Gravida och spädbarn rekommenderas vaccination. Förekomsten av kikhosta var låg under pandemin åren (2020–2023 – se bild).

Nu hösten -24 har antal fall sjunkit något men det är fortfarande många fall (mycket fler fall än föregående år).

BVC får gärna fortsatt sprida/sätta upp affisch om kikhosta i väntrum etc. då det fortfarande är högt antal fall.

- [Bild för väntrums-TV \(jpg\)](#)
- Faktablad: [Att förebygga kikhosta hos spädbarn](#)
- [Komplement till faktabladet, presentation \(pdf\)](#)

Kikhosta oktober, data till och med 2024-10-31

Senarelägg inte 3 månaders vaccination

Vaccination under graviditet ger ett bra skydd mot kikhosta till spädbarnen (erbjuds utan kostnad från v. 16). Skyddet fylls sedan på vid vaccination av barnet vid 2½-3 månaders ålder.

Familjerna bör även undvika att spädbarn träffar personer som har hosta eller snuva utanför familjen.

Vid misstanke om kikhosta hos spädbarn är det viktigt med snabb behandling för att minska risken för allvarlig sjukdom. Spädbarn som har utsatts för smitta kan vara aktuella för behandling, även om barnet inte har några symptom. Gravida kvinnor och familjemedlemmar med långvarig hosta bör också provtas och behandlas om de har kikhosta för att minska risken för att barnet ska smittas efter födseln.

Att förebygga kikhosta hos spädbarn:

FoHM har publicerat en uppdaterad version av faktablad.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/bff7b6e84619432a9cbe2a40f1e3e812/att-forebygga-kikhosta-hos-spadbarn.pdf>

Om vaccin till gravida:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/o/om-vaccinationer-for-dig-som-ar-gravid/>

Finns på sju olika språk.

Att skydda spädbarn, allmänt mot luftvägssjukdomar:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publikationer-och-material/publikationsarkiv/t/till-dig-som-ar-varnads-havare-till-ett-litet-barn-skydda-ditt-spadbarn-mot-luftvagsinfektioner-som-rs-virus-och-kikhosta/>

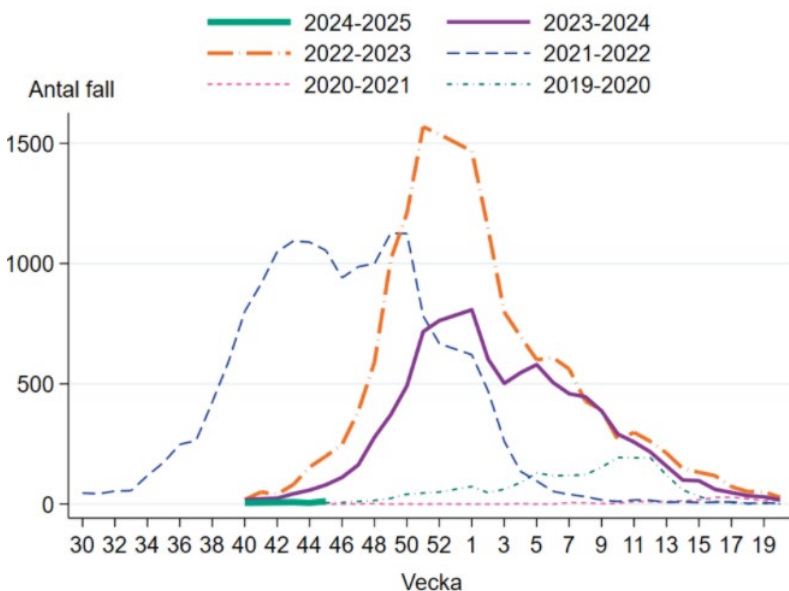
Finns på åtta olika språk.

RS-virus

Antalet rapporterade fall av RS-virus är på mycket låg nivå i Sverige (november 2024). Folkhälsomyndigheten följer läget kontinuerligt och publicerar rapporter varannan vecka till dess att vinterns epidemi är igång. RS-viruset innebär störst risk för spädbarn, äldre och vissa riskgrupper.

Under 2023 godkändes två vaccin mot RS-virus, för användning till personer från 60 år, och under 2024 har ett ytterligare vaccin godkänts. Ett av vaccinen är även godkänt för vaccination av gravida i graviditetsvecka 24–36 för att ge skydd under spädbarnets första sex levnadsmånader. Folkhälsomyndigheten har ännu inte utrett gravidvaccination mot RS-virus och därmed finns inför kommande säsong ingen nationell rekommendation, kunskapsläget följs och en utredning planeras längre fram.

- Faktablad (på olika språk) [Till dig som är vårdnadshavare till ett litet barn – Skydda ditt spädbarn mot luftvägsinfektioner som RS-virus och kikhosta](#)

Smittskyddsblad, uppdaterade under våren av Smittskyddsläkarföreningen:

<https://slf.se/smittskyddslakarforeningen/smittskyddsblad/>

Blad till patient finns på svenska, arabiska, engelska och somali.

Leif Ekholm

Barnhälsovårdsöverläkare

Tveksamma föräldrar till vaccinationer i barnvaccinationsprogrammet

När hälsovårdspersonal samtalar med föräldrar om vaccinationer har det oftast en positiv betydelse för vaccinationstäckningen. Vid samtal fråga föräldrarna som har funderingar om vaccinationer på ett nyfiskt och respektfullt sätt. Bra att tänka på:

- Se till att båda föräldrarna tillsammans får tala med sjuksköterska eller läkare.
- Be föräldrarna berätta om sina funderingar och varför de är tveksamma till vaccinationen.
- Informera om varje vaccin för sig som föräldrarna har ifrågasatt och vilka sjukdomar de skyddar mot.
- Tala om att ingen vaccination är helt utan risk för biverkningar men risken för allvarliga biverkningar är minimal med aktuella vacciner i barnprogrammet.
- Samtalet kan kompletteras med skriftlig information och tipsa om Folkhälsomyndighetens webbsida.

Vården ska respektera föräldrarnas beslut och tydligt framhålla att de är lika välkomna till BVC för hälsokontroller och råd även om de beslutar att inte vaccinera alls, eller vaccinera med ett begränsat program.

Informera om:

- vad föräldrarna bör göra akut om det ovaccinerade barnet får en sårskada eller blir bitet av ett djur för att minimera risken för tetanus.
- möjligheten att vaccinera senare men att t.ex. några veckors varsel inför en utomlandsresa är för sent för att bygga upp ett vaccinationsskydd.

Föräldrar som accepterar vaccination med specialvariant/kombinationer

Om föräldrar önskar vaccination mot sjukdomar som ingår i allmänna barnvaccinationsprogrammet men som inte kan erbjudas av BVC eller elevhälsan, och det finns lämpligt vaccin, skriver vårdenheten remiss till någon av regionens särskilda vaccinationsmottagningar. På remissen ska tydligt framgå indikation för vaccination, mot vilken sjukdom/ar som vaccination är aktuell för och vid eventuella tidpunkter. Föräldrarna informeras om att det kan ta tid för vaccinationsmottagning att få hem aktuellt vaccin och erbjuda tid för vaccination.

Monovalent vaccin mot stelkramp (licensläkemedel) finns och är möjligt att erbjuda (20240821). Vacciner som inte finns att tillgå i Sverige är t.ex. kombination med difteri och stelkramp eller monovalent vaccin mot enbart mässling. Vaccination mot sjukdomar som ingår i barnvaccinationsprogrammet erbjuds avgiftsfritt.

Leif Ekholm

Remittering till logopedmottagningarna

Vid remiss till logoped för sen/avvikande språkutveckling ska remissmallen " barnspråk, logoped" användas. Det är för att så mycket information som möjligt ska komma med samt för att rätt remissbedömare ska kunna filtrera fram remissen och bedöma den snabbt.

Denna remissmall kan användas även vid stamning, men då går det även bra att använda remissmallen "Allmän".

Det är viktigt att ni klickar i "vårdbegäran" och inte använder "Konsultationsremiss" Observera även att ni inte ska klicka i SVF Standardiserat vårdförlopp (det används endast vid malignitetsmisstanke), om ni klickar i det avvisas remissen.

Remiss Journal Läkemedelslista Labsvar

Kontakt: 2024-11-19, Mottagningsbesök, Ba... Länkar:

Remissdatum: 2024-11-20

Remitterande enhet: Barnvårdscentralen BVC Tybbl... Remittent: Camilla Lyxell, Barnsjuksköterska

Mottagande enhet: Logopedmottagningen Universi... Ändra...

Remisstyp: Vårdbegäran Konsultationsremiss

Remissmall: Barnspråk, logoped

Svarsmottagande enhet: Barnvårdscentralen BVC Tybbl...

Akut SVF Standardiserat Vårdförlopp Betalningsförbindelse

Svarsmottagare: Camilla Lyxell, Barnsjuksköterska

Förtida samtycke till sammanhållen journalföring

Frågeställning

Anamnes

Flerspråkig het Ja Nej

Om ja, vilka språk? Vilket är barnets starkaste språk?

Status

Kommentar

Mediabilaga

Johanna Karlhager
Logoped

Uppgifter om tolk i Cosmic

Inför remittering till logopedmottagning säkerställ att det är aktuell information om behov av tolk under patientkortet i Cosmic.

Ange vilket språk och eventuell dialekt för båda föräldrarna samt barnet. Det finns färdiga frågor om flerspråkighet i remissmallen "Barnspråk, logoped", men uppgifter om tolkbehov och vilket språk kan ni uppge under rubriken "Kommentar" i remissmallen. Då blir det tydligt både i remissen och patientkortet.

Vid flerspråkighet men ej behov av tolk får ni gärna skriva ut "ej behov av tolk" i remissen så blir det tydligt att ni tagit ställning till om tolk behövs.

Johanna Karlhager

Remissvar från logopedmottagningen USÖ

Under en övergångsperiod kommer remissvar från logopedmottagningen ske på lite olika sätt.

För de remisser där logopedmottagningen i somras blev uppmanade att göra ett remissvar inför migreringen, så går det inte att besvara remissen digitalt.

För de remisser där logopedmottagningen inte blev uppmanade att göra ett remissvar inför migreringen går det att besvara remissen digitalt.

Det kommer alltså vara olika. Vi har i vissa ärenden velat komplettera remissvaret för de remisser vi blev uppmanade att göra inför migreringen och vi har försökt göra det som remissvar, men det har inte gått. Det gäller främst de barn som fått den introducerande föreläsningen. Så vi tänker så här:

Har vi aldrig skickat ett remissvar (varken i KP eller Cosmic) så kommer remissvar skickas digital.
Har vi skickat ett remissvar i KP (som inte innehöll så mycket information) där vi vill komplettera information sänder vi brev/ringer till BVC.

Observera att detta bara gäller remisser som migrerades av roboten. Remisser som skickats i Cosmic efter införandet kommer besvaras i Cosmic som vanligt.

Elin Nordin, cheflogoped USÖ

Barn som barnhälsovården särskilt behöver uppmärksamma

BRIS har nyligen presenterat en rapport för att öka kunskapen om hur barn har det när de bor i familjehem. Rapporten handlar bland annat om familjehemsplacerades barns behov och rättigheter som är särskilda i och med en familjehemsplacering men att de utöver det har samma rättigheter som alla barn.

Nästan 26 000 barn i Sverige fick någon gång under 2023 en heldygnsinsats som innebar att de placerades utanför sitt hem. Av dem bodde tre fjärdedelar i familjehem, som är den vanligaste placeringsformen.

Placering i familjehem är ofta en viktig och nödvändig insats. Det handlar om en utsatt grupp barn men det stöd och den vård som barn i familjehem får tillgång till är många gånger eftersatt och ojämnt fördelat.

Orsaker till placering generellt är att de yngre barnen oftare placeras på grund av omsorgsbrister, som kan grunda sig i föräldrars problem med exempelvis psykisk ohälsa, beroende eller en intellektuell funktionsnedsättning. Det kan också handla om våld och sexuella övergrepp och det är även vanligt med en social utsatthet, fattigdom och låg utbildning. 2023 blev 65 procent frivilligt placerade, det vill säga med samtycke från föräldrar och barn. När placeringen sker enligt LVU är det förvaltningsrätten som beslutar om barnet ska omhändertas utifrån en påtaglig risk för att barnets hälsa eller utveckling skadas.

Rapportens slutsats är att det finns strukturella brister i hur Sverige bemöter och tar hand om barn som av olika anledningar inte kan bo hemma. Det visar såväl forskning som barns egna erfarenheter av att bo i familjehem. Många av bristerna är väl kända och politiskt pågår ett omfattande arbete inom området och den övergripande slutsatsen är att det behövs ett samlat grepp för att stärka kvaliteten i den svenska familjehemsvården. Barn behöver göras delaktiga och nödvändiga resurser måste tillsättas för att socialtjänsten, hälso- och sjukvården samt familjehem ska ha rätt förutsättningar att skapa goda uppväxtvillkor för barn i familjehem.

<https://www.bris.se/globalassets/pdf/rapporter/familjehem-rapport-och-guide/ar-det-har-hemma-nu>

Lena Dahlgren Rutfjäll
Verksamhetsutvecklare psykolog

Psykologmottagningen

Under jul- och nyårsveckan tar BHV-sjuksköterskor som vanligt kontakt med er respektive psykolog. Får ni frånvaromeddelande att er psykolog är ledig en längre period och ni önskar/behöver tidigare konsultation – använd er då av Psykologmottagningens gemensamma mejl: primpsykmhvbhv@regionorebrolan.se Ni blir då kontaktad av någon av psykologerna i tjänst. Adressen hittas även genom att söka i den globala adresslistan; Psykologenheten för mödra- och barnhälsovård.

God Jul önskar Psykologmottagningen!

Beställning av material

Följande material beställer ni via intranätet [Patientinformation - Hälso- och sjukvården \(orebroll.se\)](#)

- Barn har rätt till en uppväxt utan våld
- Att umgås med barn
- Hälsobok (Gröna boken)
- Sunda solvanor
- Information om enskilda samtal till nyblivna föräldrar

Följande böcker beställer ni via intranätet vid behov [Patientinformation - Läsning för barn \(orebroll.se\)](#). Ni kommer inte att få stora utskicka av dessa böcker framöver.

- Hela fina jag
- Knacka på
- Sagasagor – Fiffiga kroppen och finurliga knoppen

På Barnhälsovårdens sida på vårdgivarwebben hittar ni information om föräldrainsformation/material för att skrivas ut eller beställas [Barnhälsovården • Vårdgivare Region Örebro län \(regionorebrolan.se\)](#)

Hanna Lovanius
Administratör

Kommande digital utbildning i vår - En förälder blir till

Gemensam utbildning för nya/nyttillkomna BHV-sjuksköterskor och barnmorskor på BMM. Andra intresserade BHV-sjuksköterskor som inte tidigare tagit del av utbildningen eller vill aktualisera den är också välkomna. Syftet är att hålla materialet levande.

Material med 5 teman att använda i arbete på Familjecentral eller tillsammans med barnmorskorna på BMM. Teman är: Jämställt föräldraskap, Stjärnfamiljen, Kulturell medvetenhet, Psykisk hälsa och Förstå familjen.

Håll utkik efter anmälan.

Camilla Lyxell

Vårens gruppträffar

Vårens gruppträffar är följande datum, länk för anmälan kommer inom kort.

Digitala

- Tis 25/2 kl 13-16
- Tors 27/2 kl 9-12
- Tis 4/2 kl 13-16
- Tors 6/3 kl 13-16

Fysiska

- Tis 6/5 kl 13.30-16.30
- Ons 7/5 kl 13.30-16.30
- Tors 8/5 kl 8.30-11.30
- Tis 13/5 kl 13.30-16.30

Introduktionsutbildning till dig som nyanställd eller när du behöver fylla på kunskapsförrådet

Kommande utbildningar, länk till anmälan kommer senare via mail:

Februari

- Ons 10/2 – Våld i nära relation samt Barnkonventionen

Februari/Mars

- Psykisk hälsa/ohälsa hos små barn och deras föräldrar – datum kommer senare

April

- Tis 8/4 - Utbildning syn/LEA
-

*Vi på Centrala barnhälsovårdsenheten
önskar er alla
en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År!*

Tack för allt ert viktiga arbete på BVC under 2024

Camilla, Leif, Johanna, Lena, John och Hanna

